
UWV | Gezondheidsraad: "fibromyalgie geeft chronische pijn en verdient erkenning"

Datum: 19-mrt-2024

Fibromyalgie, een aandoening waarbij patiënten langdurig last hebben van pijn, stijfheid en vermoeidheid, moet erkend worden als gezondheidsprobleem. Dat adviseert de Gezondheidsraad aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De raad onderzocht op verzoek van het ministerie de stand van de wetenschap rond fibromyalgie, naar aanleiding van een burgerinitiatief dat bij de Tweede Kamer was ingediend.

Kenmerkend voor fibromyalgie is pijn in spieren, pezen en banden. Ook hebben patiënten last van stijfheid, vooral 's ochtends en na lang stilzitten. Daarnaast hebben ze vaak problemen met hun geheugen en emotionele klachten zoals stemmingswisselingen. De klachten en de ernst van de aandoening verschillen per patiënt en variëren over de tijd.

Grote invloed

Op basis van onderzoeken in meerdere delen van de wereld wordt geschat dat bijna 2 procent van de bevolking fibromyalgie heeft. In Nederland lijden ongeveer 340.000 mensen aan fibromyalgie, schat de beroepsvereniging F.E.S.

De klachten van mensen met fibromyalgie kunnen een grote invloed hebben op hun leven. Als de aandoening mensen beperkt in hun dagelijkse activiteiten, kunnen ze bijvoorbeeld hun baan kwijtraken en sociale contacten verliezen. Dat kan leiden tot verdriet en gevoelens van eenzaamheid. Ook het leven van partners of gezinnen van mensen met fibromyalgie kan door de klachten veranderen.

Fibromyalgie, ook bekend als wekedelenreuma, wordt nu (nog) niet erkend als ziekte omdat er nog geen biomedische oorzaak bekend is. Maar dat maakt de aandoening niet minder ernstig, concludeert de Gezondheidsraad. Vanwege de ernst van de klachten en de gevolgen daarvan op de kwaliteit van leven ziet de raad fibromyalgie als een belangrijk gezondheidsprobleem dat erkend dient te worden.

Verzekeringsartsen

Erkennen betekent dat de klachten en gevolgen van fibromyalgie serieus worden genomen. Zorgverleners en verzekeringsartsen moeten bij mensen die de aandoening hebben open en onbevooroordeeld vaststellen of zij kunnen werken.

Verzekeringsartsen gaan er in het algemeen, en dus ook bij fibromyalgie, vaak vanuit dat er een lichamelijke of psychische oorzaak moet zijn die maakt dat iemand niet meer kan werken. Terwijl dat volgens de richtlijnen niet nodig is.

Wanneer er geen duidelijke lichamelijke of psychische oorzaak is vast te stellen, kan in sommige gevallen worden aangenomen dat iemand door een voortdurend en logisch samenhangend geheel van stoornissen, beperkingen en handicaps (deels) niet kan werken. De focus moet bij de beoordeling van fibromyalgiepatiënten dus meer komen te liggen op het functioneren en de beperkingen en minder op de oorzaak daarvan.

Het is niet helemaal duidelijk wat fibromyalgie veroorzaakt en welke factoren van invloed zijn op de ontwikkeling van de klachten. Wetenschappers gaan ervanuit dat er niet één oorzaak is, maar dat verschillende biologische, psychologische en sociale mechanismen hierbij een rol spelen. Er is geen behandeling of geneesmiddel voor fibromyalgie.

Blij met de erkenning

Directeur Jan Willem Förch van ReumaNederland is blij met de erkenning van fibromyalgie als gezondheidsprobleem. "Te lang is tegen te veel patiënten uitsluitend gezegd dat ze er maar mee moeten leren leven."

De patiëntenorganisatie vindt het belangrijk dat artsen fibromyalgie sneller leren herkennen en dat patiënten de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om mee te kunnen blijven doen in de samenleving.

"Uiteindelijk willen mensen met fibromyalgie natuurlijk gezond zijn en meedoen in het leven", zegt Förch. "Er moet dus volle bak ingezet worden op verder onderzoek naar de oorzaken van fibromyalgie en behandelingen."

Wat is erkenning precies?

Ook reumatoloog Willemijn Noort-Van Der Laan vindt het belangrijk dat erkend wordt dat mensen met fibromyalgie een probleem hebben. "Het is sowieso moeilijk om daar in je eentje mee te dealen", zei ze gisteravond in NOS-radioprogramma Met het oog op morgen.

"Patiënten hebben het recht om op weg geholpen te worden, hetzij door een fysiotherapeut, hetzij door een psychotherapeut. Vaak is ook een combinatie nodig, liefst door mensen die ook verstand hebben van chronische pijn."

Volgens Ferry van Putten van het behandelcentrum Fibrocentrum betekent de erkenning ontzettend veel voor fibromyalgiepatiënten want juist het onbegrip doet ontzettend pijn. "Dat is zo'n beetje het eerste wat zij noemen als ze in behandeling komen bij ons; hoe krijg ik meer begrip van mijn omgeving en soms ook van de (huis)arts?"

Wel zou hij graag concretere informatie willen krijgen over wat er precies bedoeld wordt met erkenning. "Komt het dan bijvoorbeeld op de lijst van chronische ziekten? Krijgen patiënten meer behandelingen vergoed? Ik ben benieuwd hoe dat eruit gaat zien."

Bron: NOS

Belastingdienst | Eindrapport Toeslagenstelsel: hoe kan het eerlijk, eenvoudig en effectief?

Datum: 11-mrt-2024

Wat staat er in het eindrapport Toekomst Toeslagenstelsel? Adviseur Neeltje van Hooft bespreekt de uitkomsten.

Het toeslagenstelsel speelt een belangrijke rol in het betaalbaar maken van levensbehoeften zoals zorg, woninghuur, en kinderopvang, voor mensen met een lager inkomen. Ondanks de goede bedoelingen heeft het stelsel te kampen met problemen zoals terugvorderingen, niet-gebruik, en complexiteit waardoor het niet altijd loont om (meer) te werken. In het eindrapport Toekomst Toeslagenstelsel staan de onderzochte mogelijkheden om het stelsel te vereenvoudigen en beter af te stemmen op de behoeften van inwoners.

Noodzaak voor zorgvuldige afweging bij alternatieven

Het rapport wijst op de relatie tussen het toeslagenstelsel, de marginale druk op werk en de complexiteit van inkomensafhankelijke regelingen. Het stelt dat het toeslagenstelsel onbedoeld de marginale druk op werk verhoogt. Dit gebeurt doordat extra inkomen kan resulteren in een vermindering of het wegvallen van toeslagen, waardoor het financieel minder aantrekkelijk is om meer uren te werken of een beter betaalde baan te zoeken. Bovendien maakt de complexiteit van het stelsel het moeilijk voor inwoners om hun rechten en de impact van inkomensveranderingen op hun toeslagen goed te begrijpen. Dit maakt inwoners terughoudend om meer uren te werken of om binnen het stelsel de juiste wegen te vinden.

Hoewel er al veel gezegd is over afschaffing van het toeslagenstelsel, is het onwenselijk om het zomaar stop te zetten. Het rapport benadrukt dat het vinden van een goed alternatief niet eenvoudig is en dat de gevolgen voor de overheidsfinanciën en inwoners groot kunnen zijn.

Het rapport pleit daarom voor zorgvuldige stappen en een integrale benadering van de alternatieven, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaanszekerheid van inwoners en de belasting van uitvoering en overheidsfinanciën.

Dilemma's binnen het toeslagenstelsel

Eén van de belangrijkste dilemma's is het vinden van de juiste balans tussen gerichtheid en eenvoud. Een gericht stelsel, waarbij het geld terecht komt bij de inwoners die het daadwerkelijk nodig hebben, leidt in veel gevallen tot een complex stelsel met veel regels, criteria en uitzonderingen. Daarentegen zal een eenvoudiger stelsel vaak minder gericht zijn, want daarbij wordt de doelgroep groter. Het zal in veel gevallen duurder zijn of de hoogte van de toeslag wordt voor iedereen een stuk lager..

Een ander dilemma betreft de keuze tussen het baseren van toeslagen op het actuele inkomen, zoals in het huidige stelsel, of op een vastgesteld historisch inkomen. Het gebruik van een historisch inkomen, dat rekening houdt met het laatst verdiende jaarinkomen, zal het aantal terugvorderingen verminderen. Maar het kan er ook voor zorgen dat inwoners die het huidige jaar een laag inkomen hebben toch niet in aanmerking komen voor de toeslagen. En het 3^e dilemma gaat over de verantwoordelijkheid: ligt deze bij de inwoner of bij de overheid? Als de inwoner zelf moet aanvragen en wijzigingen op tijd moet doorgeven, kan dit leiden tot niet-gebruik, onbedoelde fouten en terugvorderingen. Anderzijds beschikt de overheid vaak niet over alle benodigde informatie of mogen gegevens om privacy-redenen niet worden uitgewisseld.

Tot slot is er het dilemma tussen een massaal proces en maatwerk. Het huidige geautomatiseerde systeem maakt het verlenen van persoonlijke ondersteuning lastig, vooral bij complexe regelingen.

Alternatieven voor het toeslagenstelsel

De werkgroep heeft diverse beleidsopties uitgewerkt om het stelsel fundamenteel aan te passen of van een alternatief te voorzien, onder andere:

- generieke beleidsopties, zoals het afschaffen van het toeslagenstelsel en die vervangen door een uitkeerbare heffingskorting;
- domein-specifieke beleidsopties, zoals het invoeren van een huurregister of het vereenvoudigen van de huurtoeslag;
- fundamentele beleidsopties, zoals het gebruik maken van de Polisadministratie om inkomens te schatten.

Elk alternatief heeft zijn voordelen en nadelen, waarbij het aan de volgende kabinetten is om keuzes te maken voor de toekomst. Het uiteindelijke doel is om een stelsel te creëren dat effectief en rechtvaardig is voor alle inwoners, met zo min mogelijk negatieve bijwerkingen.

Gemeenten aan zet

Het invoeren van fundamentele veranderingen vraagt om tijd, planning en consistente politieke steun. Maar het toeslagenstelsel staat niet op zichzelf. Het maakt deel uit van een groter landschap van inkomensondersteuning, waarbij ook de gemeentelijke regelingen horen. Lokale overheden leveren nu al een bijdrage aan het verminderen van complexiteit, marginaliteit en niet-gebruik van hun eigen regelingen. Dit wordt bereikt door verschillende strategieën:

- Voorlichting en Samenwerking: Gemeenten zetten uiteenlopende communicatiekanalen als brochures, websites en sociale media in om inwoners te informeren over beschikbare regelingen en ondersteuningsmogelijkheden. Hierdoor kunnen inwoners gemakkelijk toegang krijgen tot relevante informatie over hun rechten en plichten. Daarnaast bieden steeds meer gemeenten inwoners financieel advies, om hen te ondersteunen door middel van budgetcoaching. Ook wordt de samenwerking met andere instanties, zoals welzijnsorganisaties en sociaaljuridische dienstverleners, versterkt.
- Digitale hulpmiddelen: Om inwoners te helpen een overzicht te krijgen van alle regelingen waarop zij recht hebben, kunnen gemeenten digitale hulpmiddelen inzetten. Dit maakt het voor inwoners eenvoudiger om te bepalen voor welke regelingen zij in aanmerking komen en stelt hen in staat om direct online aanvragen in te dienen.
- Beleidsevaluatie: Gemeenten evalueren en passen hun beleid regelmatig aan op basis van de behoeften en ervaringen van hun inwoners. Dit kan inhouden dat het aanvraagproces wordt vereenvoudigd of de hoogte van de inkomensondersteuning wordt aangepast. Ook zoeken gemeenten manieren om inwoners meer uren te laten werken, zonder dat zij daarbij het risico lopen inkomensondersteuning te moeten inleveren. Dit stimuleert inwoners om actief deel te nemen aan de arbeidsmarkt.

Uitdagingen en oplossingen

Net als bij de toeslagen, is het belangrijk dat gemeentelijke regelingen zo eenvoudig en toegankelijk mogelijk zijn voor inwoners en het juiste inkomenseffect bereiken. Verbeter het beleid rondom lokale inkomensondersteuning en de toegankelijkheid ervan met onze innovatieve tools: BerekenUwRecht, WerkloonT en BeleidloonT. Deze instrumenten zijn ontworpen om niet alleen de transparantie en financiële zelfredzaamheid van uw inwoners te verhogen, maar ook om uw beleidsmakers te ondersteunen bij het maken van data-gedreven beslissingen.

Met BerekenUwRecht berekenen uw inwoners hun recht op tegemoetkomingen en andere sociale voorzieningen. Dit zorgt voor helderheid in wat soms een doolhof van regelgeving lijkt. Het versterkt niet alleen het vertrouwen in uw lokale beleid, maar bevordert ook de basis voor financiële zelfredzaamheid van uw inwoners.

WerkloonT geeft inzicht in de financiële voordelen van werken. Daarbij is het ook de oplossing voor het wegnemen van de angst onder inwoners om terug te vallen in inkomen door het mislopen van toeslagen.

Door een helder overzicht te bieden van hoe het inkomen verandert bij verschillende niveaus van arbeidsparticipatie, inclusief de invloed op toeslagen, helpt WerkloonT inwoners de financiële impact van werk begrijpen. Daarnaast biedt het een realistisch beeld van hun financiële situatie bij verschillende werkszenario's.

Met BeleidloonT evalueren uw beleidsmedewerkers of hun beleidsinitiatieven bijdragen aan de doelstellingen op het voorkomen van de onbedoelde 'armoedeval'. Het zorgt voor een onderbouwde beoordeling of de strategieën de bestaanszekerheid versterken zonder mensen onbedoeld in financiële onzekerheid te brengen. Door deze analyse

ontdekken uw medewerkers eventuele ongewenste effecten van het beleid en kunnen zij aanpassingen doen om ervoor te zorgen dat beleidsmaatregelen bijdragen aan het welzijn van de inwoners.

Bron: Stimulanz

Belastingdienst | Gegevens eenvoudig controleren en wijzigen voor ál je toeslagen met de Toeslagen app

Datum: 18-mrt-2024

Vanaf 14 maart kunnen toeslagontvangers voor al hun toeslagen hun gegevens eenvoudig controleren met de nieuwe Toeslagen app. Hiermee wordt het makkelijker om tussentijds snel wijzigingen door te geven. Zo kunnen app-gebruikers eenvoudig hun gegevens actueel houden. En verkleinen ze de kans dat ze te veel of te weinig toeslag ontvangen.

Functionaliteiten app

Met de app Toeslagen kunnen toeslagontvangers zien met welke gegevens hun toeslag(en) nu berekend worden. Ook kunnen zij veranderingen in het jaarinkomen op een eenvoudige en veilige wijze via de app doorgeven. Gebruikers van de app kunnen ook meldingen aanzetten. Zo kan Dienst Toeslagen mensen via de app attenderen op en ondersteunen bij het geven van wijzigingen, zodat toeslagontvangers hun gegevens actueel houden. De komende maanden worden verschillende nieuwe functionaliteiten aan de app toegevoegd om gebruikers te ondersteunen bij het sneller doorgeven van wijzigingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het inladen van opvanggegevens die kinderopvangorganisaties aan Toeslagen doorgeven, zodat toeslagontvangers ook deze gegevens in kunnen zien.

Inkomensondersteuning

Toeslagen biedt belangrijke inkomensondersteuning om mensen te helpen de kosten voor zorg, wonen en de kosten voor kinderopvang te betalen. 5,9 miljoen huishoudens ontvangen één of meerdere toeslagen. Het is belangrijk dat mensen die recht hebben op toeslagen, hun gegevens en dus ook hun inkomen, actueel houden en eventuele veranderingen hierin aan Dienst Toeslagen doorgeven. Dat zorgt er voor dat mensen de toeslagen krijgen waar zij recht op hebben.

Aanvragen en wijzigen van toeslagen

Het aanvragen van een toeslag wordt zo eenvoudig mogelijk gemaakt. Veel zaken kunnen al eenvoudig online geregeld en aangevraagd worden. Aanvragers kunnen daarvoor terecht op MijnToeslagen. Mensen die toch moeite hebben met het online regelen van het aanvragen of wijzigen van hun toeslagen, kunnen daarbij ondersteuning krijgen. Bijvoorbeeld bij één van de balies en steunpunten of via een Toeslagenservicepunt: een netwerk van vaste intermediairs waar Toeslagen mee samenwerkt. Denk hierbij aan hulp- en dienstverleners zoals ouderenbonden, formulierenbrigades, lokale ouderenorganisaties, sociaal raadslieden en bibliotheken. Daar komt dus nu de nieuwe Toeslagen app bij. Hiermee wordt het voor mensen nog eenvoudiger om hun gegevens actueel te houden.

Bron: Rijksoverheid.nl

Schulden | 'Basisdienstverlening schuldhulpverlening' in iedere gemeente

Datum: 21-mrt-2024

Het kabinet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de branchevereniging voor financiële hulpverleners NVVK en de vereniging van directeuren in het sociaal domein Divosa zetten vandaag hun handtekening onder een gezamenlijk plan om de schuldhulp in Nederland te versterken. Het plan – de 'basisdienstverlening schuldhulpverlening' – leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen.

Hoe gemeenten hun inwoners met schulden ondersteunen, bepalen gemeenten zelf. Het plan is een reactie op constatering, zoals die van de Nationale Ombudsman, dat de toegankelijkheid van schuldhulpverlening sterk kan verschillen per gemeente. De introductie van een 'basisdienstverlening' trekt de dienstverlening op het gebied van schulden gelijk. Het Rijk stelt vanaf dit jaar structureel € 40 miljoen extra beschikbaar om onder andere de basisdienstverlening te kunnen implementeren.

Basisdienstverlening

Onder de basisdienstverlening valt onder andere een hulpaanbod dat toegespitst is op verschillende doelgroepen. Ook het standaard aanbieden van een saneringskrediet met aflostermijn van 18 maanden en het bieden van begeleiding en nazorg zijn onderdeel van de basisdienstverlening. Zo spreken de vier partijen af dat er

bijvoorbeeld altijd persoonlijk contact wordt opgenomen als iemand na afronding van een schuldhulptraject opnieuw in de schulden dreigt te komen.

Halveren schuldenproblematiek

Deze bestuurlijke afspraken zijn onderdeel van de ambitie van het kabinet om in 2030 het aantal mensen met schulden gehalveerd te hebben. Nu zijn er nog 726.000 huishoudens in Nederland met problematische schulden. Invoering van de basisdienstverlening moet ervoor zorgen dat het aantal mensen dat met hulp van de gemeente duurzaam schulden oplost, verdubbelt.

Actieplan komt voor de zomer

Divosa-voorzitter Erik Dannenberg, NVVK-voorzitter Marco Florijn en Peter Heijkoop, voorzitter van de VNG-commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie, ondertekenen de bestuurlijke afspraken op donderdag 21 maart samen met minister Carola Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen. Het doel is dat alle schuldhulpverleningsorganisaties en gemeenten de basisdienstverlening schuldhulpverlening, die twintig elementen omvat, invoeren. Veel elementen zijn in allerlei gemeenten al in praktijk. Sommige elementen moeten nog ontwikkeld worden. Andere worden nog onderzocht op effectiviteit. De afspraken worden voor de zomer nader uitgewerkt in een gedetailleerd actieplan.

Bron: Divosa

Wetgeving | Wetsvoorstel overbruggingsregeling alleenverdieners in internetconsultatie

Datum: 22-mrt-2024

De ongeveer 6.400 huishoudens die onbedoeld een lager inkomen hebben dan vergelijkbare huishoudens met een bijstandsuitkering krijgen vanaf komend jaar via een overbruggingsregeling een tegemoetkoming van hun gemeente. Minister Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen stelt het wetsvoorstel dat de tegemoetkoming regelt open voor internetconsultatie.

Het gaat om huishoudens waarbij een van beide partners een UWV-uitkering heeft en de andere partner geen of weinig inkomen. Door verschillende overheidsregelingen die tegen elkaar inwerken, ontvangen zij minder huur- en zorgtoeslag dan een vergelijkbaar (echt)paar met een bijstandsuitkering. Hierdoor komen zij onder het bestaansminimum terecht. Het kabinet heeft met onder meer gemeenten, UWV, de Belastingdienst en sociaal raadslieden gezocht naar een oplossing voor deze onwenselijke samenloop van regelingen. Dit heeft geresulteerd in een fundamentele oplossing via de inkomstenbelasting, voorzien vanaf 2028. Het kabinet komt daarom met een overbruggingsregeling voor de periode 2025, 2026 en 2027. Het kabinet heeft vorig jaar in totaal 89 miljoen euro gereserveerd voor deze overbruggingsregeling en voor de steun die gemeenten nu al kunnen geven via de individuele bijzondere bijstand.

Tegemoetkoming

Huishoudens die voor de vaste tegemoetkoming in aanmerking komen, ontvangen deze vanaf 2025 in principe automatisch via hun gemeente. Wie in aanmerking denkt te komen en de tegemoetkoming niet automatisch ontvangt, kan ook zelf een aanvraag doen bij de gemeente. De tegemoetkoming telt niet mee voor het toetsingsinkomen en heeft dus geen nadelige gevolgen voor het recht op toeslagen van de betreffende huishoudens. Het Rijk stelt later dit jaar een richtbedrag vast voor de tegemoetkoming in 2025.

Tot de inwerkingtreding van de regeling kunnen huishoudens een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand van de gemeente. Gemeenten krijgen rond de zomer de beschikking over een overzicht van hun inwoners die vermoedelijk te maken hebben met deze samenloop van regelingen. Zodoende kunnen zij huishoudens actief informeren over het aanvragen van ondersteuning.

Bron: Rijksoverheid

Uit de praktijk | Slapende dienstverbanden: Hoge Raad geeft duidelijkheid over peilmoment beoordeling reële re-integratiemogelijkheid

Datum: 22-mrt-2024

Op 15 maart 2024 heeft de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2024:400) duidelijkheid geboden over het peilmoment dat geldt voor het beroep van een werkgever op het bestaan van reële re-integratiemogelijkheden. De vraag was of dat 1) het moment is waarop het dienstverband van de werknemer slapend is geworden, of 2) het moment waarop de werknemer het beëindigingsvoorstel aan de werkgever doet. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat dit laatste het geval is.

Xella-uitspraak

De Hoge Raad heeft op 8 november 2019 in de Xella-uitspraak een oordeel gegeven over het (moeten) beëindigen van slapende dienstverbanden. Als is voldaan aan de wettelijke vereisten voor beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens langdurige arbeidsongeschiktheid, moet een werkgever op grond van goed werkgeverschap instemmen met een voorstel van de werknemer tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst en de wettelijke transitievergoeding betalen.

Een uitzondering geldt als de werkgever een gerechtvaardigd belang heeft bij instandhouding van de arbeidsovereenkomst, bijvoorbeeld als er reële re-integratiemogelijkheden zijn voor de werknemer.

Uitspraak Hoge Raad 15 maart 2024

Waarover ging de zaak waarin de Hoge Raad op 15 maart 2024 uitspraak deed? Een werknemer verzocht na ruim drie jaar arbeidsongeschikt (twee jaar loondoorbetaling + 1 jaar loonsanctie) de werkgever om het dienstverband te beëindigen onder toekenning van de transitievergoeding. De werkgever ging hiermee niet akkoord, omdat er reële re-integratiemogelijkheden zouden zijn voor de werknemer. De werknemer stelde zich op het standpunt dat de werkgever in strijd handelde met goed werkgeverschap door niet in te stemmen met het beëindigingsvoorstel en startte een juridische procedure.

De peildatumdiscussie gaat over het volgende:

De werknemer stelt dat als peildatum geldt de datum waarop het dienstverband slapend is geworden en dat er toen geen reële re-integratiemogelijkheden waren. In de WIA-beschikking werd de werknemer 53,81% arbeidsongeschikt geacht en stond dat hij enkele functies zou kunnen vervullen bij de werkgever. Ook stond daarin dat het UWV re-integratie weinig zinvol vond vanwege de leeftijd en naderende AOW. Het UWV had wel de verwachting dat de functionele mogelijkheden op langere termijn zouden kunnen toenemen.

De werkgever stelt dat er wel reële re-integratiemogelijkheden waren op het moment dat de werknemer het beëindigingsvoorstel deed. Na ontvangst van het beëindigingsvoorstel van de werknemer (3 maanden na het einde van de loondoorbetalingsplicht), laat de werkgever namelijk de arbeidsmogelijkheden opnieuw onderzoeken. Het UWV stelt een Functionele Mogelijkheden Lijst op en acht de werknemer inzetbaar voor administratieve taken. De bedrijfsarts kan zich ook hierin vinden. De werkgever biedt de werknemer vervolgens deze passende werkzaamheden aan.

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat als peildatum geldt het moment dat de werknemer het beëindigingsvoorstel, onder toekenning van een vergoeding ter hoogte van de wettelijke transitievergoeding, heeft gedaan. Pas vanaf dat moment kan de werkgever namelijk uit hoofde van goed werkgeverschap gehouden zijn in te stemmen met het beëindigingsvoorstel.

Bron: Pont Zorg & Sociaal

Rijksoverheid | Kamerbrief reactie op rapport Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel

Datum: 25-mrt-2024

Minister Van Gennip (SZW) informeert de Eerste Kamer over de kabinetsreactie op het eindrapport van de Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS). Ook deelt de minister haar voornemens over het vervolg.

[De kamerbrief vind je als bijlage toevoegd.](#)

Bron: Rijksoverheid

UWV | UWV verwacht toename werkgeversbezwaren door 'Praktisch beoordelen'

Datum: 26-mrt-2024

UWV verwacht als gevolg van 'Praktisch beoordelen' vooral een toename van werkgeversbezwaren. Aldus minister Van Gennip in antwoord op vragen vanuit de Tweede Kamer. Van Gennip: "Werkgevers hebben een financieel belang dat kan meewegen in de overwegingen om bezwaar te maken dan wel (hoger) beroep in te stellen. De maatregel kan leiden tot een hoger arbeidsongeschiktheidspercentage, dan wel een toekenning van een WIA-

uitkering in plaats van een weigering. Werkgevers kunnen daardoor voor langere tijd worden geconfronteerd met hogere uitkeringslasten (premies WHK en ERD), ook na beëindiging van de tijdelijke maatregel. Naar verwachting van UWV kan dat leiden tot meer bezwaar- en daarmee ook meer (hoger) beroepszaken. De mogelijke gevolgen daarvan voor de rechtsketen zijn het onderwerp van het gesprek met het ministerie van Justitie en Veiligheid.”

UWV heeft in de aanloop naar 'Praktisch beoordelen' een dossieronderzoek gedaan naar de mogelijke uitkomsten van de arbeidsongeschiktheidsvaststelling. Uit deze analyse bleek dat bij ongeveer tien procent van de beoordelingen een hoger arbeidsongeschiktheidspercentage (met hogere uitkering) zou worden toegekend, wanneer er alleen praktisch wordt beoordeeld, dan wanneer de theoretische schatting ook zou worden uitgevoerd. Exacte bedragen zijn er niet, maar uit het dossieronderzoek van UWV blijkt dat dit meestal één arbeidsongeschiktheidsklasse hoger is, bijvoorbeeld van 35-45 procent naar 45-55 procent. Een hogere mate van arbeidsongeschiktheid kan tot een hogere uitkering leiden en daarmee hogere uitkeringslasten. Deze kosten komen voor rekening van de (ex-)werkgever. Er is niet voorzien in compensatie voor werkgevers. Wanneer er geen theoretische schatting wordt uitgevoerd ter vergelijking, kan niet onderkend worden welke casussen een hogere uitkering krijgen, waardoor specifieke compensatie voor de individuele werkgever ook niet mogelijk is.

Een mitigerende maatregel is ook een theoretische beoordeling als de uitkomst van de praktische beoordeling WGA 80-100 is.

3.000 tot 4.000 extra beoordelingen

De verwachting is dat door 'Praktisch beoordelen' 3.000 tot 4.000 extra beoordelingen per jaar gedaan kunnen worden. Dit zijn met name WIA-claimbeoordelingen en een deel herbeoordelingen.

Op basis van de verwachting van het totaal aantal WIA-beoordelingen die het UWV op jaarbasis kan doen zal de doelgroep die in aanmerking komt voor praktisch beoordelen rond de vijf procent zijn.

Bron: VVPonline

Armoede | Voor het thema armoede mogen we de ogen niet sluiten, het zet mensen op achterstand.

Datum: 4-apr-2024

Het aantal mensen die leven in armoede groeit, dit is zeer zorgelijk:

Steeds meer mensen komen in de knel. Door de dalende koopkracht, we kunnen minder kopen voor hetzelfde bedrag en hebben te weinig geld om aan hun betaalverplichtingen te kunnen voldoen. Dit betreft steeds meer burgers, die te maken hebben met geldzorgen.

Het leven is voor een grote groep burgers (te) duur geworden. Het sociaal minimum is niet genoeg om van rond te komen door de alsmat stijgende prijzen van levensmiddelen, de energienota en de gemeentelijke belastingen. Met de energietoeslag en de hogere minimumlonen zijn de problemen naar verwachting nog niet voor iedereen opgelost.

Sterker nog, niet alleen de mensen met een minimum aan inkomen ondervinden grote problemen om maandelijks rond te komen, de groep modaalverdieners hebben het ook steeds moeilijker om de financiële eindjes aan elkaar te knopen. Een belangrijke groep burgers die geen recht of aanspraak kunnen maken op regelingen en voorzieningen waarmee ze hun financiële situatie kunnen verbeteren. Zij vallen overal buiten en ondervinden maandelijks de nodige zorgen als het gaat om het tijdig naleven van hun betaalverplichtingen. Vele onder hen hebben al te maken met oplopende schulden en als er niet snel, door de politiek, wordt gehandeld zal deze groep met grote financiële problemen hebbende de aankomende tijd alleen maar groeien.

Het maakt ook uit waar je woont en wat de gemeente voor u kan betekenen op het terrein van schuldhulpverlening:

Iedere gemeente dient beleid te hebben om burgers met financiële problemen te bereiken en de noodzakelijke hulp aan te bieden. In het rapport van de Ombudsman wordt uiteengezet, het belang van hoe eerder, hoe beter de vroegsignalering in gang wordt gezet. Iedere burger in Nederland, ongeacht in welke gemeente hij of zij woont, verdient het om bereikt en geholpen te worden bij dreigende problematische schulden.

Vijf jaar. Zo lang duurt het gemiddeld voordat iemand met schulden zelf bij zijn of haar gemeente aanklopt voor hulp. Tegen die tijd is de schuld vaak opgelopen tot gemiddeld €40.000 per persoon, met in veel gevallen wel vijftien schuldeisers.

Gemeenten zijn daarom verplicht om inwoners met schulden proactief hulp aan te bieden. Vanuit de aanpak 'vroegsignalering' geven vastelastpartners - zoals verhuurders, zorgverzekeraars of energiebedrijven -

betalingsachterstanden van een klant door aan diens gemeente. Zo komt iemand met dreigende schulden al na een paar maanden in beeld.

Inzet verschilt per gemeente:

De inspanningen die gemeenten verrichten om mensen met dreigende schulden te bereiken, lopen uiteen. De ene gemeente stuurt alleen een brief. Terwijl een andere gemeente in een vergelijkbare situatie iemand aanschrijft, belt én op huisbezoek gaat. Het kabinet heeft vroegsignalering door gemeenten verplicht gesteld, maar er zijn geen richtlijnen meegegeven waar deze aanpak aan moet voldoen. Het verschil in aanpak heeft ook te maken met het budget en de mankracht die de gemeente beschikbaar stelt.

Niet alle burgers worden bereikt:

Gemeenten hebben moeite om in contact te komen met alle burgers die zij willen helpen. Op dit moment wordt één op de vier burgers via vroegsignalering bereikt. Een aanbeveling van de ombudsman aan gemeenten is om hun communicatie beter aan te sluiten bij de leefwereld van de burger. En zo de kans op het krijgen van contact te vergroten.

Vroegsignalering biedt gemeenten de mogelijkheid om écht in gesprek te gaan met burgers en te luisteren naar hun verhaal. Zo kunnen ze de hulp bieden waar zoveel huishoudens behoefte aan hebben. Dat doe je niet via een brief of e-mail, maar aan de keukentafel.

Beter zicht op welke aanpak werkt:

Het monitoren en evalueren van vroegsignalering staat in de kinderschoenen. Er is te weinig informatie beschikbaar waarmee gemeenten hun aanpak goed kunnen evalueren. Dit komt mede doordat niet duidelijk is wat 'goede' vroegsignalering is. De ombudsman ziet hier een taak weggelegd voor de minister voor Armoedebeleid. Hij roept de minister op om samen met gemeenten en vastelasten-partners, minimumvereisten voor de aanpak van vroegsignalering af te spreken.

In de praktijk blijkt, of je goede hulp krijgt bij het voorkomen van en omgaan met schulden, hangt nu te veel af van je toevallige woonplaats. Dat is niet uit te leggen. Vroegsignalering moet beter. En we hebben gezien dat het ook beter kan.

Plannen voor armoede en koopkrachtverbetering!

Verbeteren koopkracht lage inkomens:

De koopkracht van de meeste mensen neemt volgend jaar toe. De gemiddelde Nederlander gaat er 1,7% op vooruit. Het kabinet geeft € 2 miljard uit om de koopkracht van gezinnen en mensen met een uitkering of laag (midden)inkomen te verbeteren:

- ▶ Het kindgebonden budget gaat omhoog met
 - * voor het 1e kind: maximaal € 750;
 - * voor het 2e en volgende kinderen: maximaal € 883;
 - * voor kinderen van 12 tot 17 jaar: maximaal € 400;
- ▶ De huurtoeslag stijgt met maximaal € 416;
- ▶ De arbeidskorting gaat omhoog voor werkenden met een laag inkomen;
- ▶ De verlaging van de jonggehandicaptenkorting voor Wajongers gaat niet door;
- ▶ De dubbele algemene heffingskorting in de bijstand gaat niet verder omlaag. Waardoor alle uitkeringen evenveel stijgen als het minimumloon.

Door deze maatregelen stijgt het aantal mensen dat in armoede leeft niet. En groeien minder kinderen in armoede op.

Snel ingrijpen bij schulden:

Gemeenten krijgen in totaal € 50 miljoen voor bijzondere bijstand. En om schulden vroeg te signaleren. Als mensen met schulden snel worden geholpen, raken zij niet dieper in de problemen.

SLIM-regeling tijdelijk ook voor individuele scholing:

Van 2024 tot 2027 gaat er € 3,5 miljoen extra naar de SLIM-regeling. Via deze regeling kunnen mensen zich

verder ontwikkelen. Deze regeling was tot nu toe alleen bedoeld voor het midden- en kleinbedrijf (mkb). Maar vanaf 2024 is deze ook voor individuele scholing.

Tegemoetkoming voor 6.500 huishoudens met lager inkomen dan bijstandsniveau:

Ongeveer 6.500 huishoudens die onbedoeld een lager inkomen hebben dan het bijstandsniveau krijgen de komende 4 jaar een tegemoetkoming. Zij krijgen dit geld via hun gemeente. De tegemoetkoming telt niet mee voor het verzamelinkomen van deze mensen. En heeft dus geen gevolgen voor eventuele toeslagen. Het kabinet reserveert € 89 miljoen voor de tijdelijke regeling. In 2028 kan er waarschijnlijk een structurele oplossing worden ingevoerd.

Extra geld naar beschut werk en sociale bedrijven:

Er komt € 64,7 miljoen extra vrij voor beschut werk. Dit is werk voor mensen met een arbeidsbeperking die niet bij een gewone werkgever aan de slag kunnen. Daarnaast gaat er € 63,9 miljoen naar de sociaal ontwikkelbedrijven.

Bron: BUS / Brabantse Uitkeringsgerechtigden Samen / Burgerkracht uit Samenwerking / debus.nl

Rijksoverheid | Plannen voor eenvoudiger verlof opnemen voor goede balans werk en privé

Datum: 10-apr-2024

Er zijn tien verschillende wettelijke verlofregelingen die bijdragen aan een goede balans tussen werk en zorg voor kinderen of andere naasten. Alleen weten mensen niet altijd waar ze gebruik van kunnen maken, omdat het verlofstelsel door de jaren heen complex en onoverzichtelijk is geworden. Het kabinet stelt daarom voor de verschillende regelingen terug te brengen tot drie soorten verlof voor: 1) de zorg voor kinderen; 2) de zorg voor naasten; en 3) persoonlijke situaties.

Minister Karien van Gennip (Sociale Zaken en Werkgelegenheid): „Het is voor veel mensen een uitdaging om een goede balans te vinden tussen werk en privéleven. Zeker als je naast je werk zorgt voor kinderen of hulpbehoevende familieleden. Er zijn verschillende verlofregelingen, die je kunnen helpen bij het vinden van die balans. Maar veel werknemers en werkgevers zien door de bomen het bos niet meer. Alleen al rond de zorg voor jonge kinderen gelden zeven verschillende regelingen. Daarom werken we aan een versimpeling van het verlofstelsel, zodat het eenvoudiger, begrijpelijker en toegankelijker wordt.”

Verschillende scenario's

Het kabinet schetst in een brief aan de Tweede Kamer een aantal mogelijkheden voor vereenvoudiging van het verlofstelsel, door verlofregelingen samen te voegen tot drie verlofsoorten. Dit sluit aan bij een advies van de SER. Daarbij wil het kabinet de voorwaarden en administratieve verplichtingen binnen de clusters zoveel mogelijk gelijk trekken, zodat het voor werkenden en werkgevers makkelijker wordt om verlof op te nemen. Het kabinet heeft binnen de verschillende clusters scenario's beschreven met mogelijke financiële gevolgen, waar een nieuw kabinet keuzes in kan maken.

Verlofsoort 1: zorg voor kinderen

Het gaat hier om verlofregelingen die je kunt inzetten rond de geboorte van en zorg voor jonge kinderen, bij adoptie en bij pleegzorg. Hieronder vallen het huidige zwangerschaps- en bevallingsverlof, het (aanvullend) geboorteverlof, het adoptie- en pleegzorgverlof en het (betaald) ouderschapsverlof. Het doel van dit verlof is onder meer het stimuleren van een gelijkwaardige verdeling van zorgtaken tussen partners en economische zelfstandigheid van ouders. Binnen deze verlofsoort zijn meerdere scenario's uitgewerkt waarbij regelingen worden geïntegreerd, uitgebreid of verkort.

Verlofsoort 2: zorg voor naasten

Bij deze verlofsoort horen het huidige kort- en langdurend zorgverlof, dat bijvoorbeeld kan worden ingezet om tijdelijk mantelzorg te verlenen. Steeds meer werkenden krijgen hiermee te maken en de verwachting is dat dit de komende jaren verder zal toenemen als gevolg van de vergrijzing en het gegeven dat we allemaal langer doorwerken. Met het oog daarop zijn twee scenario's uitgewerkt: een scenario waarin de twee bestaande verlofregelingen worden geïntegreerd en een uitgebreidere variant.

Verlofsoort 3: persoonlijke situaties

Uit het huidige verlofstelsel valt het calamiteiten- en kortverzuimverlof onder 'persoonlijke situaties'. Dit verlof is van korte duur en onder andere op te nemen als een werknemer door onvoorziene of zeer bijzondere omstandigheden niet kan werken. Denk bijvoorbeeld aan het overlijden van een naaste, calamiteiten thuis en het begeleiden van een naaste bij bezoek aan een arts. Het gaat hier om maatwerk, waarover werkgevers en werknemers afspraken maken als het moment zich voordoet. Eventuele nieuwe verlofregelingen die eveneens

maatwerk vergen en draaien om persoonlijke situaties zouden aan deze verlofsoort kunnen worden toegevoegd, zoals rouwverlof, transitieverlof of verlof wegens huiselijk geweld.

Bron: Rijksoverheid

Rijksoverheid | Kabinet investeert de komende jaren een miljard in sociaal ontwikkelbedrijven

Datum: 15-apr-2024

Het kabinet maakt in de Voorjaarsnota extra geld vrij waarmee gemeenten sociaal ontwikkelbedrijven beter kunnen organiseren. Het gaat om een bedrag van bijna €600 miljoen voor de periode 2025-2034. Met al eerder toegezegde middelen voor onder meer de financiering van beschut werk, gaat er de komende jaren in totaal ongeveer een miljard euro naar de sociaal ontwikkelbedrijven. Ook daarna blijft er structureel extra geld beschikbaar.

Sociaal ontwikkelbedrijven richten zich op het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 hebben deze bedrijven te maken met verschillende veranderingen. Ze moeten niet alleen werk bieden aan mensen die niet direct bij reguliere werkgevers kunnen werken, maar ook steeds meer mensen begeleiden naar reguliere banen. Dit brengt financiële druk met zich mee en vereist aanpassingen in de bedrijfsvoering. Met de extra investeringen wil het kabinet sociaal ontwikkelbedrijven daarom meer stabiliteit en continuïteit bieden voor de lange termijn, waardoor zij meer ruimte hebben om banen te realiseren voor werknemers met een arbeidsbeperking.

“Werk is voor mensen een ontzettend belangrijk deel van hun leven. Het vergroot het sociale netwerk, versterkt het gevoel van eigenwaarde en zorgt ervoor dat je je talenten kan benutten. Sociaal ontwikkelbedrijven bieden dit werk aan mensen die op eigen kracht moeilijk een plek kunnen krijgen op de arbeidsmarkt. Zij zorgen ervoor dat iedereen naar vermogen mee kan doen. Daarom is het ook zo van belang dat we de komende jaren extra investeren in deze bedrijven”, aldus minister Carola Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen).

Pakket aan maatregelen

Minister Schouten heeft eind vorig jaar een uitgebreid pakket aan maatregelen gepresenteerd om gemeenten te ondersteunen bij het versterken van deze bedrijven. Het gaat onder andere om initiatieven om beschut werk te bevorderen en het opzetten van een duurzame infrastructuur voor de sociaal ontwikkelbedrijven. Gemeenten kunnen financiële steun krijgen voor plannen die zij indienen en gebruikmaken van ondersteuningsprogramma's. Ook wordt een structurele basisfinanciering ingevoerd.

Compensatie lage inkomensvoordeel

Het kabinet heeft in het kader van de voorjaarsbesluitvorming ook besloten om gemeenten te compenseren voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV) per 2025. Sociaal ontwikkelbedrijven kunnen het wegvallen van het LIV financieel niet opvangen. Daarom ontvangen gemeenten vanaf 2025 volledige compensatie via het gemeentefonds. Structureel gaat het om € 16,8 miljoen euro per jaar.

Bron: Rijksoverheid

UWV | WIA-aanvraagformulier voor werknemers vernieuwd

Datum: 12-apr-2024

UWV heeft het WIA-aanvraagformulier voor werknemers vernieuwd. Omdat werknemers nu ook zelf het re-integratieverslag kunnen uploaden, moeten werkgevers met werknemers goed afstemmen wie welke documenten naar de uitkeringsinstantie stuurt.

Is een werknemer 104 weken arbeidsongeschikt, dan komt hij mogelijk in aanmerking voor een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Deze uitkering moet de werknemer uiterlijk in de 93ste week van zijn arbeidsongeschiktheid aanvragen bij UWV. Voor een complete aanvraag is het re-integratieverslag (RIV) vereist, waarin moet staan wat de werkgever en de werknemer hebben gedaan om de werknemer weer aan het werk te helpen. Soms is een verkort RIV ook mogelijk.

Dubbele RIV kan voor vertraging zorgen

Voorheen kon alleen de werkgever het RIV, dat hij uiterlijk in de 91e week van arbeidsongeschiktheid aan de werknemer moet overhandigen, online uploaden. Wel kon de werknemer het RIV zelf per post naar UWV sturen. Omdat het dubbel indienen van het RIV tot vertraging kan zorgen – UWV kampt al met grote achterstanden bij de

WIA-claimbeoordelingen – doen werkgevers er goed aan om duidelijke afspraken te maken met langdurig arbeidsongeschikte werknemers over wie het RIV opstuurt.

Loondoorbetalingsplicht verlengd bij te late aanvraag

Verder heeft UWV de toelichting in het formulier aangepast, zodat het voor een werknemer duidelijker is in welke situaties hij het formulier kan gebruiken voor een WIA-aanvraag en welke documenten hij precies moet meesturen. Ook heeft UWV vragen op het aanvraagformulier verduidelijkt. Aangezien de loondoorbetalingsverplichting van een werknemer wordt verlengd met de periode dat de werknemer de WIA-uitkering te laat aanvraagt, kan het voor een werkgever verstandig zijn om de werknemer te helpen bij de aanvraag. Vorig jaar verbeterde UWV al het uploadproces van het RIV voor werkgevers.

Bron: Rendement

Armoede | Minimabeleid zeven Noord-Limburgse gemeenten vergeleken / FNV: 'Armoedebestrijding is geen Postcodeloterij'

Datum: 22-apr-2024

Vakbond FNV heeft onderzoek gedaan naar het minimabeleid in Noord-Limburg. Het beleid in de zeven gemeenten in die regio verschilt nogal.

Of en hoeveel steun minima krijgen, hangt af van hun woonplaats. De bond noemt dat willekeur en pleit voor identieke regels. "De ondergrens moet voor iedereen gelijk zijn", zegt FNV in een maandag verschenen rapport.

Er is onderzoek gedaan in Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray. Alle gemeenten hebben meegewerkt.

Ondergrens

Gemeenten mogen zelf bepalen wanneer iemand in aanmerking komt voor inkomenstoeslag. Dat wordt gedaan door te kijken naar het sociaal minimum, een door de overheid bepaald maandelijks inkomen dat beschouwd wordt als een ondergrens. En daar koppelt de gemeente dan een eigen percentage aan.

Venlo bijvoorbeeld gaat uit van 102% van het sociaal minimum. Als je dat (of minder) als inkomen hebt, kom je in aanmerking voor inkomenstoeslag. Maar in Beesel en Peel en Maas kom je daar aanzienlijk eerder voor in aanmerking, al bij 120% van het sociaal minimum.

De bedragen die mensen krijgen verschillen ook nogal, ook die mogen gemeenten zelf bepalen. FNV noemt als voorbeeld de inkomenstoeslag voor een alleenstaande. In Beesel heeft die recht op 235 euro per jaar, in Venlo is dat 390 euro en in Peel en Maas 525 euro.

Willekeur

In het onderzoek is ook gekeken naar vergoedingen voor chronisch zieken en mensen met een beperking, naar bijzondere bijstand, naar de waardering van mantelzorg, naar eventuele collectieve aanvullende zorgverzekeringen en naar de eigen bijdrage voor mensen die onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) vallen. Ook daar ziet de bond verschillen tussen de zeven onderzochte gemeenten.

FNV pleit voor eenduidig beleid. "De willekeur in aanpak per gemeente moet stoppen. Armoedebestrijding is geen Postcodeloterij. De ondergrens moet voor iedereen in Nederland gelijk zijn", schrijft de vakbond in de conclusie van het rapport.

Bron: FNV

Rapport | Algemene Rekenkamer: Grip op menselijke maat Onderzoek naar de uitvoering en gevolgen van de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor werknemers

Datum: 18-apr-2024

Veel mensen komen onbedoeld klem te zitten door overheidsregels. Een oorzaak is de voor hen én voor uitvoerders vaak ingewikkelde regelgeving. Daarom komt de Algemene Rekenkamer vandaag met een leidraad waarmee parlement, ministeries en uitvoeringsorganisaties de menselijke maat kunnen toepassen in beleid en dienstverlening.

Leidraad voor de menselijke maat

Een vrouw die door een herbeoordeling een nabetaling van 5000 euro kreeg van het UWV, vanwege arbeidsongeschiktheid. Maar door dat extra WIA-geld moest ze een deel van haar nabestaandenuitkering juist terugbetalen. Ook de Belastingdienst vordert nog loonheffing omdat op beide uitkeringen een loonheffingskorting was toegepast. Aan het eind van het verhaal had ze geen 5000 euro extra, maar 1000 euro minder.

Uit de parlementaire onderzoeken naar de toeslagenaffaire Ongekend onrecht en naar het fraudebeleid Blind voor mens en recht bleek dat de overheid de menselijke maat uit het oog verloren is. De Algemene Rekenkamer heeft als missie om het functioneren van de rijksoverheid te verbeteren, zeker als het om de omgang met burgers gaat. Daarom heeft de Algemene Rekenkamer deze leidraad ontwikkeld, die overheidsinstanties kan helpen bij het verbeteren van hun dienstverlening.

Gebaseerd op onderzoek naar arbeidsongeschiktheid

De Rekenkamer baseert de leidraad op uitvoerig onderzoek naar de arbeidsongeschiktheidsverzekering WIA, die UWV uitvoert. In 2023 was daarmee € 9,3 miljard gemoeid, exclusief uitvoeringskosten. Uit het onderzoek blijkt dat de WIA bij een deel van de uitkeringsgerechtigden niet uitpakt zoals die was bedoeld. Sommige arbeidsongeschikten zijn onzeker over hun inkomen. Jaarlijks moet 5% van de uitkeringsgerechtigden een bedrag terugbetalen van gemiddeld meer dan € 2.000, bijvoorbeeld doordat inkomsten worden gekort op de uitkering. De ingewikkelde stapeling van regels voor uitkeringen, toeslagen en belastingen maakt het voor uitkeringsgerechtigden onduidelijk en onvoorspelbaar waar ze recht op hebben.

Vragen

De leidraad bestaat uit een aantal concrete vragen die Kamerleden, ministers, (top)ambtenaren, uitvoerders en toezichthouders van beleid en wetgeving zichzelf kunnen stellen. Zoals vragen over de ruimte die uitvoerders krijgen om maatwerk te bieden en eigen afwegingen te maken om te voorkomen dat burgers in de knel komen, en over een duidelijke toelichting van besluiten. Menselijke maat betekent ook dat een onbewuste fout van een burger gecorrigeerd kan worden. En dat voor mensen rechten en verplichtingen duidelijk en begrijpelijk zijn, zodat onbewuste fouten worden voorkomen. Met deze en andere vragen krijgen overheidsinstanties meer grip op de menselijke maat.

'Houvast, geen afvinklijstje'

Ewout Irrgang, collegelid van de Algemene Rekenkamer, legt uit hoe de leidraad gezien moet worden: "Het is een houvast, geen afvinklijstje of extra regels. De menselijke maat is een manier van werken, waarin uitvoerders soms af moeten kunnen wijken van de letter van de wet om de burger te kunnen helpen volgens de geest van de wet. De leidraad moet bijdragen aan een beter presterende overheid, én een overheid die leert en wetgeving aanpast als deze onbedoeld nadelig uitpakt. Dat is belangrijk, want de gevolgen kunnen enorm zijn voor burgers en bedrijven."

Belemmering om weer aan het werk te gaan

De ingewikkelde stapeling van regels maakt het voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten onvoorspelbaar wat hun inkomen wordt als ze (meer) gaan werken. Dit belemmert hen om weer aan het werk te gaan. Financiële maatregelen hebben niet het gewenste effect. Als mensen onbedoeld worden benadeeld, bieden regels de ruimte om in specifieke gevallen een maatwerkoplossing te vinden. Maar niet altijd. Bovendien is maatwerk relatief duur, soms willekeurig, en geen oplossing voor structurele problemen die het onbedoelde gevolg zijn van ingewikkelde regelgeving.

De valkuil is dus om te denken dat de menselijke maat dé oplossing is voor de problemen in de uitvoering. De oplossing is betere wetgeving, waardoor maatwerk meestal niet nodig is. Er zullen dan altijd toch nog situaties overblijven waarin de wet niet uitpakt zoals die was bedoeld. In die gevallen is maatwerk in de uitvoering nodig, voor een beperkt aantal individuele gevallen. Niet als oplossing dus, maar als sluitstuk. Dat is wat de leidraad probeert te bevorderen.

Eerder concludeerde de onafhankelijke commissie toekomst arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS) dat de complexiteit van de WIA het grootste probleem is, en presenteerde 3 varianten voor een eenvoudiger arbeidsongeschiktheidsstelsel. Ook op andere beleidsterreinen ziet de Rekenkamer ingewikkelde wetgeving die onbedoelde gevolgen heeft en de behoefte aan meer menselijke maat, zoals bij toeslagen en belastingen. De Rekenkamer is ervan overtuigd dat de leidraad breder inzetbaar is, ook buiten de sociale zekerheid.

Het volledige rapport is te vinden bij deze nieuwsbrief, voor geïnteresseerden.

Bron: Algemene Rekenkamer

De oprisser:

Een gat in je cv door ziekte? 5 tips om hiermee om te gaan

1. Vermeld vrijwilligerswerk en andere activiteiten

Vrijwilligerswerk is ook werk! Als je tijdens je ziekteperiode vrijwilligerswerk deed of andere waardevolle activiteiten ondernam die laten zien dat je niet stil zat, vermeld deze dan op je cv. Zo maak je het gat in je cv kleiner. En je laat zien dat je betrokken en gemotiveerd bent.

2. Toon je competenties

Geef concrete voorbeelden van je vaardigheden en prestaties, bijvoorbeeld via de STARR-methode. Concrete voorbeelden laten je competenties en prestaties zien, bijvoorbeeld: 'In een paar jaar tijd heb ik mijn bedrijf uitgebreid van 1 naar 4 bloemenzaken' of 'Binnen een jaar heb ik de omzet met 20% verhoogd'. Als je jouw competenties op deze manier benadrukt, verschuift de focus van werkgevers waarschijnlijk naar wat je wél kunt.

3. Overweeg een vaardigheden-cv

In plaats van een traditioneel cv met een tijdlijn, focus je met een vaardigheden-cv op je kwaliteiten, vaardigheden en prestaties. Ben je misschien betrokken bij de organisatie van het jaarlijkse buurtfeest of begeleidde je in het verleden nieuwe collega's? Deze vaardigheden kan je wellicht ook inzetten in je nieuwe functie.

4. Wees eerlijk en transparant

Een gat in je cv roept alleen vragen op als er geen duidelijke reden voor is. Leg dus tijdens het sollicitatiegesprek uit waarom je in die periode niet werkte en benadruk hoe je ervan hebt geleerd. Heb je een burn-out gehad? Dan kun je bijvoorbeeld zeggen dat je leerde met je perfectionisme om te gaan. Ben je uitgevallen door hersenletsel? Dan ben je nu misschien beter bestand tegen stress en tegenslagen.

5. Benadruk de voordelen voor de werkgever

Wijs je (potentiële) werkgever op de voordelen en regelingen voor werkgevers bij het aannemen van iemand met een WIA- of Wajong-uitkering, als dit jouw situatie is. Benadruk hoe jij kunt bijdragen aan het bedrijf. Maak bijvoorbeeld gebruik van een financieel cv om alle financiële voordelen voor de werkgever overzichtelijk te presenteren.

En onthoud: werkgevers kunnen vooroordelen hebben, maar laat je daar niet door weerhouden. Het tonen van jouw toegevoegde waarde voor een bedrijf kan werkgevers overtuigen om je een kans te geven. Wees overtuigd van wat je kunt en blijf gemotiveerd in je zoektocht naar werk.

Bron: UWV
